

Huvudman

HÖGLANDSFÖRBUNDET
info@hoglandet.se

Beslut

Datum 2026-03-26

Dnr SI 2025:6437

Sida 1 (7)

Ärendet

Tillsyn av Njudungsgymnasiet 1 i Nässjö kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 13 november 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde hösten 2025 en tillsyn av Njudungsgymnasiet 1 i Nässjö kommun. Tillsynen omfattade bestämmelser gällande extra anpassningar, skolans arbete med särskilt stöd samt utbildningens omfattning och innehåll på introduktionsprogram. Skolinspektionen beslutade den 13 november 2025 att förelägga Höglandsförbundet att senast den 13 mars 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande skolans arbete med särskilt stöd samt utbildningens omfattning och innehåll på introduktionsprogram. Vidare tilldelade Skolinspektionen Höglandsförbundet en anmärkning rörande individuella studieplaner.

Höglandsförbundet har den 13 mars 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Skolinspektionen har den 19 mars 2026 begärt en komplettering i ärendet. Höglandsförbundet har den 23 mars 2026 inkommit med begärd komplettering.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Höglandsförbundet har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningarna samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolans arbete med särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 13 november 2026 att det fanns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Skolinspektionens utredning

visade att rektorn inte fattade beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller att inte utarbeta åtgärdsprogram, efter genomförda utredningar om särskilt stöd. Utredningen visade vidare att det fanns ett flertal elever som gavs särskilt stöd och att skolan inte hade utarbetat några åtgärdsprogram för dessa elever. Skolinspektionen förelade därför Höglandsförbundet att se till att rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till fattar beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller att inte utarbeta ett åtgärdsprogram efter genomförda utredningar. Detta innebär att det ska utarbetas åtgärdsprogram för varje elev som ska ges särskilt stöd.

Skolinspektionens utredning visade även att beslut om reducerat program inte fattades inom ett åtgärdsprogram. Skolinspektionen förelade därför Höglandsförbundet att se till att besluta om reducerat program inom ett åtgärdsprogram för elever som befriats från undervisning i en eller flera kurser, ett eller flera ämnen, nivåer i ämnen eller gymnasiearbetet.

Huvudmannens redovisning

Åtgärdsprogram särskilt stöd

Huvudmannen har i sin redovisning i huvudsak uppgett följande. Elevhälsочef, specialpedagog, speciallärare och rektorn har tagit fram en gemensam struktur för hur processen kring pedagogiska utredningar ska genomföras och hur åtgärdsprogram ska utformas. Syftet med arbetet har varit att säkerställa att samtliga elever som är i behov av särskilt stöd får sina behov utredda och att beslut om åtgärdsprogram fattas i enlighet med skollagens krav. Inom introduktionsprogrammen har speciallärare, i samverkan med elevhälsan, genomfört pedagogiska utredningar för samtliga elever där det framkommit att eleven kan vara i behov av särskilt stöd.

Huvudmannen har i samband med inkommen komplettering den 23 mars 2026 uppgett att samtliga utredningar om särskilt stöd också lett till beslut om åtgärdsprogram. Aktuellt läsår har 15 beslut om åtgärdsprogram fattats.

Reducerat program

Huvudmannen har i sin redovisning i huvudsak uppgett följande. Rektorn, studie- och yrkesvägledare samt speciallärare har gått igenom samtliga elever inom introduktionsprogrammet individuellt alternativ. Genomgången har syftat till att säkerställa bland annat att beslut om reducerat program alltid fattas i enlighet med skollagens bestämmelser. Rektor, speciallärare och studie- och yrkesvägledare har också systematiskt gått igenom samtliga elevers åtgärdsprogram och kontrollerat att beslut om reducerat program finns dokumenterade där sådant behov föreligger. I de fall där behov av reducerat program har identifierats, men där ett formellt

beslut saknats, har rektorn fattat beslut om reducerat program inom ramen för elevens åtgärdsprogram.

Huvudmannen har bifogat tre åtgärdsprogram av vilka det framgår att eleverna läser reducerat program.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen (2010:800) framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap 5 § skollagen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd.

Av 9 kap. 6 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev i gymnasieskolan får befrias från undervisning i ett eller flera ämnen, nivåer i ämnen eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Reducerat program beslutas inom ett åtgärdsprogram.

För utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025 har 9 kap. 6 § gymnasieförordningen följande lydelse enligt lag 2023:654: En elev i gymnasieskolan får befrias från undervisning i en eller flera kurser eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Reducerat program beslutas inom ett åtgärdsprogram.

Skolinspektionens bedömning

Utredning visar att Höglandsförbundet vidtagit åtgärder för att se till att rektorn fattar beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller att inte utarbeta åtgärdsprogram efter genomförda utredningar om särskilt stöd. Vidare visar utredningen att beslut om reducerat program inom ett åtgärdsprogram nu fattas för elever som befriats från undervisning i en eller flera kurser, ett eller flera ämnen, nivåer i ämnen eller gymnasiearbetet. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen följt föreläggandet och att bristerna är avhjälpda.

Utbildningens omfattning på introduktionsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i beslut den 13 januari 2026 att det fanns brister i utbildningens omfattning på introduktionsprogram på skolan. Utredningen visade att inte alla elever på skolan fick sin garanterade undervisningstid då flera elever som läser introduktionsprogram gavs färre än 23 timmars undervisning i veckan. Skolinspektionen förelade därför Höglandsförbundet att se till att utbildningen på introduktionsprogrammen bedrivs i en omfattning som motsvarar heltidsstudier, om det inte finns särskilda skäl att minska utbildningens omfattning för en elev som begär det. Detta innebär att eleverna ska ges en undervisningstid om minst 23 timmar i veckan.

Huvudmannens redovisning

Huvudmannens har i sin redovisning i huvudsak uppgett följande. Rektorn, i samarbete med studie- och yrkesvägledare samt speciallärare, har efter Skolinspektionens beslut genomfört en kartläggning av samtliga elevers faktiska undervisningstid. Kartläggningen visade vilka elever som inte uppnådde minst 23 timmars undervisning per vecka. Utifrån detta planerades och organiserades undervisningen om genom att nya undervisningsgrupper skapades inom ämnena svenska nivå 1, engelska nivå 1, matematik nivå 1 och historia nivå 1. Därutöver infördes schemalagda pass i studieverkstad, där eleverna ges möjlighet till extra undervisningstid och stöd tillsammans med undervisande lärare. Samtliga åtgärder genomfördes genom förändringar i schemaläggning och organisation av undervisningen. De nya undervisningsuppläggen och schemana trädde i kraft vid terminsstarten i januari 2026.

Efter genomförda åtgärder har samtliga elevers scheman följts upp för att säkerställa att de uppgår till minst 23 timmars undervisning per vecka. Uppföljningen visar att samtliga elever nu får sin garanterad undervisningstid enligt gällande bestämmelser, med undantag för de elever som har beslut om reducerad undervisningstid inom ramen för ett åtgärdsprogram.

Huvudmannen har i samband med sin redovisning bifogat sju elevscheman till elever i år 1 och 2 på introduktionsprogrammet individuellt alternativt samt introduktionsprogrammet språkintrödn. Av samtliga scheman framgår att eleverna har minst 23 timmars schemalagd undervisning i veckan.

Rättslig reglering

Av 17 kap. 6 § skollagen framgår att utbildningen på introduktionsprogram ska bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Eleverna har rätt till i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid). Utbildningens omfattning får dock minskas för en elev som begär det om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl.

Skolinspektionens bedömning

Utredning visar att Höglandsförbundet vidtagit åtgärder för att se till att utbildningen på introduktionsprogrammen bedrivs i en omfattning som motsvarar heltidsstudier, om det inte finns särskilda skäl att minska utbildningens omfattning för en elev som begär det. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen följt föreläggandet och att bristen är avhjälpt.

Utbildningens innehåll på introduktionsprogram**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen***Skolinspektionens tidigare beslut*

Skolinspektionen bedömde i beslut den 13 november 2026 att det fanns brister i utbildningens innehåll på introduktionsprogrammet individuellt alternativ. Skolinspektionens utredning visade att undervisningen inte utformades utifrån varje elevs individuella behov och förutsättningar eftersom flera av eleverna på introduktionsprogrammet individuellt alternativ inte gavs möjlighet att läsa gymnasiekurser eller gymnasieämnen trots att de har sådana förutsättningar. Skolinspektionen förelade därför Höglandsförbundet att se till att utbildningen på introduktionsprogrammet individuellt alternativ innehåller gymnasiekurser eller hela eller delar av nivåer i gymnasieämnen för de elever som har förutsättningar att läsa sådana.

Huvudmannens redovisning

Huvudmannens har i sin redovisning i huvudsak uppgett följande. Skolan har inrättat undervisningsgrupper i svenska nivå 1, engelska nivå 1, matematik nivå 1 samt historia nivå 1. Undervisning i dessa ämnen erbjuds till elever på introduktionsprogrammet individuellt alternativ utifrån en individuell bedömning av elevens förutsättningar och i enlighet med elevens individuella studieplan. Erbjudandet om gymnasieämnen föregås av en pedagogisk bedömning och dokumenteras i elevens individuella studieplan. Elever på introduktionsprogrammet individuellt alternativ ges

nu reella och strukturerade möjligheter att läsa gymnasieämnen när de har förutsättningar för detta.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 6 § gymnasieförordningen framgår att introduktionsprogrammet individuellt alternativt ska utformas utifrån elevens behov och förutsättningar. Utbildningen får innehålla grundskoleämnena som eleven saknar godkända betyg i. Den får även innehålla hela eller delar av nivåer i gymnasieämnena. Om eleven har förutsättningar för att läsa hela eller delar av nivåer i gymnasieämnena ska utbildningen också innehålla sådana. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

För utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025 har 6 kap. 6 § gymnasieförordningen följande lydelse enligt lag 2023:654: Utbildningen får innehålla grundskoleämnena som eleven saknar godkända betyg i. Den får även innehålla hela eller delar av kurser i gymnasieämnena. Om eleven har förutsättningar för att läsa hela eller delar av kurser i gymnasieämnena ska utbildningen också innehålla sådana.

Skolinspektionens bedömning

Utredning visar att Höglandsförbundet vidtagit åtgärder för att se till att utbildningen på introduktionsprogrammet individuellt alternativt innehåller gymnasiekurser, eller hela eller delar av nivåer i gymnasieämnena, för de elever som har förutsättningar att läsa sådana. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen följt föreläggandet och att bristen är avhjälpt.

Individuella studieplaner på introduktionsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde slutligen i sitt beslut den 13 november 2025 att det fanns brister i arbetet med elevernas individuella studieplaner på introduktionsprogrammen. Skolinspektionens utredning visade att det för flera elever inte framgick av deras individuella studieplaner vilka mål de har med sin utbildning. Skolinspektionen tilldelade därför Höglandsförbundet en anmärkning.

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har i sin redovisning i huvudsak uppgett följande. Elevernas mål med utbildningen utgör en grundförutsättning för planering av elevens studier och har nu dokumenterats skriftligt i varje elevs

individuella studieplan. Ansvarig för genomförandet av åtgärden är studie- och yrkesvägledare på introduktionsprogrammet. Arbetet med att föra in elevens mål med utbildningen har genomförts genom samtal med varje enskild elev, och i vissa fall även med elevens vårdnadshavare. Rektorn och studie- och yrkesvägledare har följt upp åtgärden genom att kontrollera samtliga individuella studieplaner, vilket visat att varje elevs studieplan nu innehåller ett tydligt formulerat mål med utbildningen. Framöver fastställs mål för utbildningen i samtal med varje enskild elev i samband med att eleven påbörjar sina studier på introduktionsprogrammet.

Huvudmannen har bifogat sex individuella studieplaner. Av samtliga studieplaner framgår nu elevernas mål med utbildningen.

Rättslig reglering

Av 17 kap. 7 § skollagen framgår att det för varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

Av 1 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att den individuella studieplanen för elever som går ett introduktionsprogram i gymnasieskolan bland annat ska innehålla uppgifter om utbildningens mål.

Skolinspektionens bedömning

Utredning visar att Höglandsförbundet vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen för att se till att det av elevernas individuella studieplaner framgår vilka mål de har med sin utbildning. Skolinspektionen bedömer att bristen är avhjälp.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Eleonore Lindén

Föredragande
Signerat av: Eleonore Lindén